

322

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Bułgarii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji,
sporządzona w Warszawie dnia 11 kwietnia 1994 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 11 kwietnia 1994 r. w Warszawie została sporządzona Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Bułgarii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Bułgarii w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Bułgarii, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej wzajemnie korzystnej dla obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozwoju gospodarczego obu Umawiających się Stron,

uzgodniły co następuje:

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestycje” oznacza wszelkie mienie, a w szczególności obejmuje:

- a) prawo własności i inne prawa rzeczowe;
- b) akcje, udziały lub inne rodzaje uczestnictwa w spółkach;
- c) roszczenia pieniężne i inne prawa mające wartość gospodarczą;
- d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej i intelektualnej (takie jak patenty, licencje, wzory przemysłowe, znaki handlowe, nazwy firmowe), procesy technologiczne, *know-how* i *goodwill*;
- e) koncesje gospodarcze wynikające z prawa, umowy lub decyzji administracyjnej właściwej władzy, w szczególności na poszukiwanie, przetwarzanie, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych.

Inwestycje dokonywane będą zgodnie z ustawodawstwem i przepisami obowiązującymi na terytorium Umawiającej się Strony. Zmiana formy inwestycji dopuszczona zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

2. Określenie „przychody” oznacza wszelkie kwoty uzyskane z inwestycji, takie jak zyski, dywidendy, odsetki i inny dochód.

3. Określenie „inwestor” oznacza:

- a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Bułgarii zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym w tych Państwach;
- b) spółki, firmy, spółki osobowe, stowarzyszenia i organizacje posiadające lub nie posiadające osobowości prawnej, utworzone lub powstałe zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej lub Republiki Bułgarii i posiadające swoją siedzibę na terytorium odnośnego Państwa.

4. Określenie „terytorium” oznacza odpowiednio terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Republiki Bułgarii włącznie z morzem terytorialnym, jak również obszary morskie z szelfem kontynentalnym i wyłączną strefą ekonomiczną, nad którymi odnośne Państwo sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa lub jurysdykcję.

Artykuł 2

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać i ochraniać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i innymi przepisami oraz zapewni im uczciwe i sprawiedliwe traktowanie oraz ochronę.

2. W przypadku reinwestycji przychodów z inwestycji taka reinwestycja i osiągnięte z niej przychody korzystają z takiej samej ochrony, jak inwestycja pierwotna.

3. Każda Umawiająca się Strona będzie traktować korzystnie i zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem sprawę wjazdu, pobytu, pracy i poruszania się na swoim terytorium obywateli drugiej Umawiającej się Strony, którzy prowadzą działalność związaną z inwestycjami zdefiniowanymi w niniejszej umowie, oraz członków ich rodzin wchodzących w skład ich gospodarstwa domowego.

Artykuł 3

1. Inwestycje dokonywane przez inwestorów Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony korzystają z traktowania nie mniej korzystnego niż traktowanie przyznane inwestycjom dokonywanym przez inwestorów państwa trzeciego.

2. Postanowienia ustępu 1 tego artykułu nie mają zastosowania do jakichkolwiek korzyści przyznanych przez drugie Umawiające się Państwo inwestorom państwa trzeciego, wynikających z:

- a) istniejącej lub przyszłej unii celnej, strefy wolnego handlu, wspólnego rynku lub podobnej międzynarodowej instytucji albo

b) umów dotyczących całkowicie lub głównie opodatkowania.

Artykuł 7

3. Jeżeli ustawodawstwo Umawiających się Stron albo istniejące lub przyszłe umowy międzynarodowe pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Bułgarii, albo inne porozumienia międzynarodowe między obu Umawiającymi się Stronami zawierają uregulowania ogólne lub szczegółowe uprawniające inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony do traktowania bardziej korzystnego niż przewidziane niniejszą umową, to takie uregulowania, w zakresie, w jakim są bardziej korzystne, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 4

Inwestorzy Umawiającej się Strony, których inwestycje poniosły straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub jakiegokolwiek konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego lub innego podobnego wydarzenia, będą traktowani nie mniej korzystnie niż inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego.

Artykuł 5

1. Inwestycje inwestorów każdej Umawiającej się Strony nie podlegają wywłaszczeniu lub nacjonalizacji na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, chyba że dokonane są zgodnie z prawem, w interesie publicznym i na niedyskryminacyjnych zasadach oraz za odszkodowaniem.

2. Takie odszkodowanie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji, ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma, będzie wypłacone bez zbędnej zwłoki i będzie obejmować roczne odsetki naliczane do czasu wypłacania według stawki LIBOR dla dwunastomiesięcznego okresu w walucie, w której dokonana była inwestycja, lub w innej walucie wymiennej. Należne odszkodowanie będzie swobodnie transferowane.

Artykuł 6

1. Każda z Umawiających się Stron przyzna inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, po wypełnieniu przez nich wszystkich zobowiązań podatkowych, swobodny transfer należności w walutach wymiennych związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- a) kapitału i kwot dodatkowych niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji;
- b) przychodów z inwestycji;
- c) wpływów ze sprzedaży lub z całkowitej lub częściowej likwidacji inwestycji;
- d) kwot z tytułu wydatków ponoszonych w związku z funkcjonowaniem inwestycji, takich jak spłata pożyczek lub należności z tytułu patentów lub opłat licencyjnych;
- e) odszkodowań płatnych zgodnie z artykułem 5;
- f) wynagrodzeń obywateli drugiej Umawiającej się Strony za pracę lub świadczenie usług w związku z inwestycjami wykonanymi na jej terytorium i zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami.

2. Transfery, o których mowa w poprzednich ustępach, będą dokonywane bez zbędnej zwłoki według kursu wymiany stosowanego w dniu transferu w Umawiającej się Stronie, na której terytorium inwestycja została dokonana.

3. Umawiające się Strony przyznają, zgodnie ze swoimi przepisami prawnymi, transferom, o których mowa w niniejszym artykule, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nie transferom z tytułu inwestycji wykonanych przez inwestorów jakiegokolwiek państwa trzeciego.

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakkolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność przejęcia przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi. Umawiająca się Strona lub jakkolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora, jest uprawniona do tych samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich praw w tym samym zakresie, z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w powyższym ustępie 1 inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, chyba że będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jakkolwiek jej agencję.

Artykuł 8

1. Spory między Umawiającymi się Stronami, dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy, będą rozstrzygane w miarę możliwości w drodze negocjacji między Umawiającymi się Stronami.

2. Jeżeli Umawiające się Strony nie rozstrzygną sporu w ciągu sześciu miesięcy od rozpoczęcia negocjacji, spór będzie przedłożony na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunałowi arbitrażowemu.

3. Trybunał arbitrażowy będzie utworzony dla każdej indywidualnej sprawy w sposób następujący: Każda Umawiająca się Strona w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania wniosku o wszczęcie postępowania arbitrażowego wyznaczy jednego arbitra trybunału. Dwaj arbitrzy wybiorą obywatela państwa trzeciego, który po zatwierdzeniu przez obydwie Umawiające się Strony będzie przewodniczącym trybunału. Przewodniczący będzie wybrany w ciągu dwóch miesięcy od daty wyznaczenia dwóch arbitrów.

4. Jeżeli niezbędne nominacje nie zostaną dokonane w okresach, o których mowa w ustępie 3, to każda z Umawiających się Stron może zwrócić się z prośbą o dokonanie niezbędnych nominacji do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Jeżeli Przewodniczący nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to o dokonanie wymaganych nominacji będzie poproszony Wiceprzewodniczący. Jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to o dokonanie wymaganych nominacji będzie poproszony najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

5. Trybunał arbitrażowy orzeka w oparciu o zasady i przepisy prawa międzynarodowego i na podstawie postanowień niniejszej umowy. Trybunał wydaje orzeczenia większością głosów. Jego wyrok jest ostateczny i wiążący obie Umawiające się Strony.

6. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra trybunału oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego, jak również inne koszty pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony.

Artykuł 9

1. Spory między inwestorem Umawiającej się Strony a drugą Umawiającą się Stroną, dotyczące zobowiązań wy-

nikających z niniejszej umowy w związku z inwestycją, będą rozstrzygane przez strony sporu, w miarę możliwości, w drodze polubownej.

2. Jeżeli taki spór nie zostanie rozstrzygnięty w terminie sześciu miesięcy licząc od dnia, w którym jedna ze stron zaproponowała załatwienie polubowne, to inwestor może przedłożyć spór właściwemu sądowi Umawiającej się Strony.

3. W przypadku sporów dotyczących artykułów 5 i 6 niniejszej umowy inwestor może według swojego wyboru skierować spór do rozstrzygnięcia przez:

- a) trybunał arbitrażowy *ad hoc* — utworzony na podstawie zasad arbitrażowych Komisji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (UNCITRAL);
- b) Międzynarodowe Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych w przypadku, gdy obie Umawiające się Strony będą stronami Konwencji o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, sporządzonej w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r.

4. W odniesieniu do innych artykułów niniejszej umowy inwestor może przedstawić swoją sprawę władzom własnego Państwa w celu uzyskania rozstrzygnięcia zgodnego z postanowieniami artykułów 8 i 10 niniejszej umowy.

5. Orzeczenie arbitrażowe będzie ostateczne i wiążące dla stron sporu, a jego wykonanie nastąpi zgodnie z prawem wewnętrznym Umawiającej się Strony.

Artykuł 10

Umawiająca się Strona może zaproponować drugiej Umawiającej się Stronie przeprowadzenie konsultacji w sprawach dotyczących stosowania lub interpretacji niniejszej umowy. Druga Umawiająca się Strona podejmuje niezbędne kroki w celu doprowadzenia do takich konsultacji.

Artykuł 11

1. Umowę niniejszą stosuje się do inwestycji dokonanych przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony przed wejściem w życie niniejszej umowy.

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 16 czerwca 1994 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Olechowski*

2. Umowy niniejszej nie stosuje się do inwestycji dokonanych na podstawie umów międzyrządowych zawartych w ramach byłej Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), chyba że takie inwestycje zostaną przekształcone zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron dotyczącym inwestycji zagranicznych.

Artykuł 12

Umawiająca się Strona notyfikuje drugiej Umawiającej się Stronie zakończenie wewnętrznej procedury prawnej, niezbędnej dla wejścia w życie niniejszej umowy. Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej.

Artykuł 13

1. Niniejsza umowa zawarta jest na okres dziesięciu lat. Ulega ona automatycznemu przedłużeniu na dalsze dziesięcioletnie okresy, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze notyfikacji najpóźniej na rok przed upływem danego okresu. Notyfikacja o wypowiedzeniu uprawomocnia się po roku od otrzymania jej przez drugą Umawiającą się Stronę.

2. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej umowy postanowienia niniejszej umowy pozostaną w mocy przez okres dziesięciu lat od daty wygaśnięcia niniejszej umowy.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni przez ich właściwe rządy, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Warszawie dnia 11 kwietnia 1994 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, bułgarskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne; w razie rozbieżności przy ich interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej:
A. Olechowski

Z upoważnienia Rządu
Republiki Bułgarskiej:
S. Daskałow

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*